

Marti Martorell

Al passat número de *Temps Moderns*, Sebastià Sansó feia a l'article «L'estiu i l'avoriment (cinematogràfic)» una reflexió crítica i interessant sobre la política comercial de les estrenes estiuencques que tenen les sales comercials a Mallorca. I la veritat és que en gran part de l'anàlisi que fa coincidim tots dos, però sí que m'agradaria demanar-li una mica més de paciència amb els multicinemes abans de «donar-se'n de baixa», perquè la veritat és que, gràcies a ells, enguany sí que hem pogut veure *Punch Drunk Love* (Paul Thomas Anderson), això sí, tot just una setmana, als AMC de Marratxí; *Dolls* (Takeshi Kitano), dues úniques sessions nocturnes també durant una setmana, a les sales de Porto Pi; *Amen*. (Costa-Gavras), *Va savoir (Vête a saber*, Jacques Rivette) i *Mies vailla menneisyttä (El hombre sin pasado*, Aki Kaurismäki) als cinemes Chaplin, també l'únic cinema en què s'ha estrenat el documental de Julio Medem, *Euskal Pilota*. A més, des de fa sis o set anys, afortunadament tenim la possibilitat de veure pel·lícules en versió original amb més o menys regularitat als cinemes Renoir, amb reposicions de clàssics molt de tant en tant.

Que estam molt lluny de les possibilitats de tria cinematogràfica de grans ciutats com Barcelona i Madrid és indubtable, però també tenir multicinemes algunes vegades ofereix la possibilitat que ens facin el «favor» de programar alguna de les pel·lícules menys conegudes en la sala més pe-

tita del centre; però, així i tot, el panorama no és tan decebedor com fa set o vuit anys enrere, en què la sala d'actes del Centre de Cultura de «Sa Nostra» era l'únic lloc on poder gaudir del cinema menys vist i que surt dels paràmetres més comercials, ja sigui per «estrany» o per «vell».

CONFIDENCE

Confidence és una pel·lícula emmarcada dins el gènere de preparacions de grans robatoris amb molta aparositat que darrerament ha intentat recuperar l'esperit de les rodades els anys seixanta i setanta de la mateixa temàtica. Moltes de vegades, però, els resultats són ben discrets i *Confidence* n'és una bona mostra.

James Foley no és un director gaire prolífic, però la veritat és que no esperava que un autor que havia realitzat *Glengarry Glen Ross* fes una pel·lícula tan plana i mancada d'idees, malgrat la «modernitat» de la manera com presenten les presumptes víctimes. Fins i tot hi és totalment previsible que hi haurà un gir «imprevisible» al darrer minut del metratge.

Un altre dels punts que falla és la direcció d'actors, amb un Edward Burns com a protagonista que demostra ser millor guionista i director (com es pot veure amb *The Brothers McMullen* o *She's the One*) que actor. Tampoc no sobresurt Dustin Hoffman, que es dedica a fer carusses i poca cosa més. I la protagonista femenina, interpretada per Rachel Weisz,

no acaba de trobar-li el punt per fer-la creïble com a dona fatal. En poques paraules, doncs: pel·lícula decebedora, la veritat.

EUSKAL PILOTA. LARRUA HARRIAREN KONTRA (LA PELOTA VASCA. LA PIEL CONTRA LA PIEDRA)

Quan una pel·lícula ha estat precedida per una polèmica política i social com ha passat amb aquesta darrera producció de Julio Medem, m'és difícil deslligar-la del context per fer-ne una valoració purament cinematogràfica. Per tant, per minimitzar-ne la interrelació, primer faré esment de la lectura política, per parlar després del punt de vista cinèfil.

Políticament és un document valuos perquè l'autor ha intentat donar veu a totes les actituds implicades en el conflicte del País Basc. No hi són totes perquè les postures absents varen decidir no participar-hi, però les que hi surten ja omplen un ventall important d'opinions davant un mateix problema. En poques paraules: totes les polèmiques produïdes abans de l'estrena no han tingut sentit i han estat gratuïtes i, algunes, fins i tot fetes amb molt mala idea. Si l'espectador vol sentir què pensen de tota aquesta problemàtica les persones que el viuen directament, anar a veure *Euskal pilota* és ben recomanable. Aquells que encara cerquin més informació, podran esperar a l'edició en DVD de la pel·lícula, perquè l'autor ja ha anunciat que, en editar-s'hi, hi haurà més de cinc hores de material rodat.

Ara bé, la veritat és que em costa més aconsellar-ne el visionat si l'espectador, a més, desitja veure un documentat ben construït: Medem decideix, molt encertadament, intercalar, per evitar tot un seguit de declaracions sense interrupció, escenes de la vida quotidiana basca. Ara bé, com que totes aquestes imatges tan sols mostren la pràctica d'esports i tradicions del País Basc, s'acaba produint la sensació feixuga que estam davant un catàleg d'agència de viatges d'allò

Confidence.

La pelota vasca.

que el turista no pot deixar d'anar a veure si visita aquelles terres. No hi ha referències a la vida urbana i actual basca i la visió bucòlica que transmet em recorda massa al «regionalisme» mallorquí que, com a màxim, es basa en la reivindicació de l'ensaïmada i dels vestits de pageseta.

A més, la decisió de mostrar al final tots els entrevistats amb un moviment ascendent de càmera que imita el vol d'un ocell em va semblar sobrer i innecessari, una solució no gaire ben trobada i que, per mi, desdiu molt de la resta del documental.

OPEN RANGE

Tres pel·lícules dirigides, tres *westerns*: *Dances with Wolves* (1991); *The Postman* (1997), pel·lícula futurista però que no deixa de banda aquest gènere, i, ara, *Open Range*. Kevin Costner té entre cella i cella fer el *western* actual definitiu, però fins ara no se n'ha sortit gens bé.

Dances with Wolves era una pel·lícula de temàtica ben intencionada, però bastant fal·laç i excessivament llarga. Encara pitjors eren els resultats de *The Postman*. I què passa amb *Open Range*?

La pitjor crítica que pot fer-se d'aquesta pel·lícula és que el director no n'ha après gens, de les altres experiències anteriors. Per començar, no sap controlar la durada de les pel·lícules, massa llargues, un dels mals principals

d'*Open Range*, a la qual sobren trenta o quaranta-cinc minuts bons.

Segon problema principal: tota la successió de tòpics, com ara la bonhomia dels vaquers, oposada a la maldat i caciquisme dels grangers; el *sheriff* corrupte i la seva host d'incondicionals; protagonista amb un passat ple de sang que lluita per no haver-hi de retornar i que és redimit per una dona; presència d'un vell vaquer a punt de retirar-se; el jove impetuós... massa tòpics agafats amb quatre agulles que finalment no lliguen gaire, és a dir, la incapacitat de donar-li una coherència a tot aquest desgavell, que finalment esdevé una desfilara de conceptes units sense gens de gràcia.

Els diàlegs són el tercer problema, perquè la veritat és que no tan sols són previsibles, també pequen de ser redundants. No ha après encara Kevin Costner que no s'ha de dir als diàlegs allò que després podrà ser mostrat en imatges? El fet que els diàlegs siguin redundants i innecessaris pro-

voca que, ja a la primera escena en què apareixen junts Charley Waite (Kevin Costner) i Sue Barlow (Annette Bening), l'espectador sàpiga que s'enamoraran. Per ara, subtilesa és una paraula que Costner no aplica i, això, a la llarga, repercuteix negativament en la pel·lícula.

I finalment, una de freda i una de calenta: la fotografia. El director de fotografia, James Muro, sap treure molt bon profit del format panoràmic, imprescindible en un *western* que passa a espais oberts, la qual cosa permet situar prou bé els personatges en l'ambient en què es mouen. No obstant això, la moda d'utilitzar el format cinematogràfic super35 mm, que no aprofita tot el fotograma, fa que el visionat en una gran pantalla no sigui del tot satisfactori per la presència excessiva de gra, que desdibuixa uns resultats fotogràfics que haurien estat molt millors si s'hagués rodat amb 35 mm (o 70, si pogués ser) i lents anamòrfiques. ■

Open Ranch.

